

позитивно на розвиток вітчизняного круїзного ринку.

Отже, зовнішнє середовище відіграє важливу роль в процесі розвитку вітчизняного круїзного ринку. Воно формує загальні умови для функціонування учасників круїзного ринку, тому дослідження його основних факторів є необхідним етапом при розробці збалансованої стратегії розвитку круїзного бізнесу в Україні. PEST-аналіз дозволяє системно дослідити саме такі фактори зовнішнього середовища. Однак для більш повного охоплення всіх сфер діяльності учасників круїзного ринку необхідно використання і інших методів аналізу, таких як: SWOT-аналіз, аналіз конкурентних сил за моделлю М. Портера. Крім того, доцільною вважається розробка системи показників для контролю над ефективністю реалізації впровадженої стратегії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Боняр С.М. Перспективы развития судоходства река-море в украинской части дельты Дуная / С.М. Боняр // Инвестиції: практика та досвід. – ЧДУ ім. Петра Могили: ТОВ “ДКС

Центр”. – 2010. – № 10. – С. 39-44.

2. Голубкова И.А. Система оценки эффективности решений в круизном бизнесе / И.А. Голубкова // Вісник економіки транспорту і промисловості: зб. наук.-практ. статей. – Харків: УкрДАЗТ. – 2011. – Вип. 35. – С. 250-253.

3. Жихарева В.В. Экономика морского транспорта: учебник / [В.В. Жихарева, А.М. Котлубай, О.Н. Кибик и др.]. – Харьков: БУРУН КНИГА, 2012. – 480 с.

4. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.

5. Градов А.П. Экономическая стратегия фирмы / А.П. Градов. – СПб.: Питер, 1999. – 959 с.

6. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы / П. Друкер. – М.: Бук Чембэр Интернешенэл, 1992. – 352 с.

7. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учеб. для вузов / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 577 с.

8. Василенко В.А. Стратегічне управління: навч. посіб. / В.А. Василенко, Т.І. Ткаченко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 396 с.

*Рецензент д.е.н., професор НУ «ОЮА» Кібік О.М.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 336.71

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Калініченко Л. Л., д.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Визначено сучасні характерні особливості міжнародної банківської діяльності. Надано характеристику транснаціональним банкам як головним суб'єктам глобалізаційних процесів, та визначено особливості їх діяльності. Розглянуто вплив присутності іноземного капіталу в банківській системі України та визначені сильні і слабкі сторони банків з іноземним капіталом на вітчизняному фінансовому ринку.

Ключові слова: глобалізація, міжнародна банківська діяльність, глобалізація банківської діяльності, транснаціональні банки, іноземний капітал, банк з іноземним капіталом.

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЕ УКРАИНЫ

Калиниченко Л. Л., д.э.н., доцент (УкрГАЗТ)

Определены современные характерные особенности международной банковской деятельности. Охарактеризованы транснациональным банкам как главным субъектам глобализационных процессов, и определены особенности их деятельности. Рассмотрено влияние присутствия иностранного капитала в банковской системе Украины и определены сильные и слабые стороны банков с иностранным капиталом на отечественном финансовом рынке.

Ключевые слова: глобализация, международная банковская деятельность, глобализация банковской деятельности, транснациональные банки, иностранный капитал, банк с иностранным капиталом.

GLOBALIZATION OF BANKING AND ITS IMPACT ON THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Kalinichenko L. L., Doctor of Economic Sciences, Associate Professor (USA of RT)

Defined characteristics of modern international banking, the main subjects which are multinational banks that are major financial institutions that were formed on the basis of major commercial banks in industrialized countries dominate the national and international capital market, play an important role in the economic redistribution of global capital credit and financial services. The features of the transnational banks determined that they are the main participants and initiators of interstate movement of giant financial flows, control operations in the global debt capital markets, foreign exchange and financial relations between states and economic processes in the country, creating branches in offshore areas, creating international consortia.

The effect of foreign capital in the banking system of Ukraine and identified strengths and weaknesses of banks with foreign capital in the domestic financial market.

It is concluded that the integration of our country into the world economy and the international financial institutions leading to strong penetration of foreign capital in the domestic banking sector. The presence of banks with foreign capital in the banking system of Ukraine in the interest of the national financial system, helping to attract foreign investment and expand the resource base of economic and social development. However, in determining whether the growth of foreign capital in the banking system should be guided by the strategic priorities of the state, the practical realization of which will help ensure the integrity and stability of the national banking system

Keywords: *globalization, international banking, banking globalization, multinational banks, foreign capital, a bank with foreign capital.*

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими та практичними завданнями. Сьогодні у світовій економіці переважають тенденції транснаціоналізації господарських відносин, у тому числі і глобалізація банківської діяльності. Серед основних тенденцій фінансової глобалізації на сучасному етапі є посилення концентрації банківських активів та капіталів, створення та посилення позицій транснаціональних банків, які стали головними суб'єктами сучасної глобальної фінансової системи. Україна представляє досить серйозний інтерес для іноземного бізнесу, особливо її банківський сектор. Банківська система будь-якої країни першої відчуває вплив зазначених процесів, а з урахуванням масштабів тієї ролі, яку вона відіграє в усьому розвитку національної економіки, можна без перебільшення стверджувати, що банківська система виступає ключовою передавальною ланкою впливу глобалізаційних процесів на національне господарство. Вітчизняні банки проходять серйозну перевірку часом в умовах постійних економічних трансформацій та прискорення глобалізаційних процесів на фінансових ринках. Активний притік прямих іноземних інвестицій в економіку нашої держави та проникнення іноземних банків на вітчизняний ринок гостро ставить питання про наслідки активної експансії зарубіжних банків в Україні і необхідності її заохочення або обмеження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні тенденції розвитку банківської діяльності в умовах фінансової глобалізації є предметом активних наукових досліджень. Так можна виділити праці таких науковців: Арсенова Л., Боднар І., Гец В.,

Дзюблюк А., Зарицька І., Івченко М., Ігнатенко М., Литвин М., Кириченко М., Козирев А., Маковей М., Набок Р., Осадчий Є., [1-13], Шаповал А.[18]. та інших. Однак швидка зміна умов функціонування, стрімкі глобалізаційні процеси спонукають до постійного пошуку шляхів забезпечення стійкості та конкурентоспроможності національної банківської системи.

Мета статті. Розкрити сучасні характерні особливості міжнародної банківської діяльності та визначити сильні і слабкі сторони присутності іноземного капіталу в банківській системі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банківські системи різних держав не функціонують в ізоляції одна від одної, вони перебувають у постійній взаємозалежності, взаємовпливі, взаємодії. Глобалізаційні процеси у світовій економіці приводять до проникнення іноземного капіталу в банківський сектор економіки тієї чи іншої держави. Як наслідок розвивається міжнародне та регіональне співробітництво щодо формулювання загальних стандартів банківського регулювання, формується транскордонний ринок банківських послуг, який, у свою чергу, впливає на динамічний розвиток банківської справи. Здійснюється інтенсивне об'єднання банків, як в міжнародному масштабі, так і в межах однієї держави. Все вище сказане закономірно призводить до виникнення специфічної системи - міжнародної банківської діяльності, тобто комерційної та інвестиційної банківської діяльності, яка містить транснаціональні операції в різних іноземних валютах. Її суб'єктами є транснаціональні банки, центральні банки, небанківські фінансово-

кредитні установи, корпорації та урядові агентства, які використовують послуги банків.

Характерними особливостями сучасної міжнародної банківської діяльності є:

- основні суб'єкти банківської справи - транснаціональні банки;
- побудова власної мережі підрозділів ТНБ на основі інноваційних технологій материнської компанії. Власні підрозділи ТНБ, як правило, виявляються ефективніше придбаних місцевих банків, однак змушують ТНБ направляти більший обсяг ресурсів на формування клієнтської бази, дослідження ринку країни присутності. Реалізація подібної стратегії банками в країнах з ринками, що розвиваються стала передумовою формування в цих країнах великих банківських груп, що володіють усіма ознаками регіональних ТНБ;
- зростання балансової вартості банків, збільшення розміру банку. Значний власний капітал вважається важливою умовою стійкості банку. Розміри банку мають значення для зниження вартості послуг, участі у великих проектах й управлінні ризиком, здатності працювати з великими сумами одночасно на всіх сегментах фінансового ринку; здатності надавати клієнтам комплекс будь-яких послуг за їх вибором на високому якісному рівні; можливості придбання дорогого сучасного обладнання, що забезпечує оперативність і надійність проведення банківських операцій; можливості здійснювати значні вкладення в підвищення якості своїх кадрів;
- оптимізація банківської мережі ТНБ, скорочення філій та відділень. Різке скорочення

зарубіжної діяльності ТНБ (аж до закриття підрозділів), обмеження напрямків діяльності, забезпечуючи лише обслуговування своїх національних компаній у приймаючій країні; перетворення міжнародних підрозділів у представництва, відтік капіталу в материнські структури для підтримки їх ліквідності, що яскраво проявилися в сучасний посткризовий період;

- експансія іноземних фінансових груп в національних банківських системах країн; злиття і поглинання банків. Експансія відбувається переважно у двох формах: відкриття нових банків (а в перспективі і дочірніх філій), що означає початок діяльності практично з нуля; купівля і розвиток місцевих банків, яка здійснюється двома шляхами: а) купується банк як «оболонка», що дає змогу іноземному банку уникати процедури реєстрації, яка необхідна при використанні інших форм входження на ринок; б) відбувається поглинання власного дочірнього банку, що вже здійснює діяльність в країні;

- уніфікація національних норм, положень, нормативних актів, системи банківського нагляду та створення єдиних правил ведення банківських операцій у відповідності до міжнародних стандартів.

- головною тенденцією розвитку глобального банківського сектору є трансформування його балансу під впливом глобальної фінансової кризи на користь країн Азії та БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китаю, ПАР), крім того, спостерігається стійка тенденція до зменшення позицій західних країн у світовому банківському секторі (табл. 1)

Таблиця 1

Кількість найбільших банків світу (за показником капіталу) у розрізі регіонів у 1990-2030 рр.[8].

Регіон/Країна	Роки					
	1990	2000	2009	2010	2020 (прогноз)	2030 (прогноз)
Захід	778	703	621	588	500	475
Європа	444	388	365	319	285	270
США	222	199	159	169	140	135
Японія	112	116	97	100	75	70
Близький Схід	58	77	88	90	90	95
Латинська Америка	40	50	49	44	40	45
Азія	104	150	193	221	300	320
Інші країни світу	20	20	49	57	70	65
БРІКС	33	43	130	146	190	215

Глобалізацію банківської діяльності можна розглядати як уніфікацію банківських систем різних країн світу на основі імплементації міжнародних стандартів банківської діяльності з

подальшим перетворенням у єдиний світовий банківський простір.

Основними суб'єктами глобалізаційних процесів виступають транснаціональні банки. Транснаціональні банки – це найбільші фінансові

установи, які сформувались на базі крупних комерційних банків промислово розвинених країн, домінують на національних і міжнародних ринках позичкових капіталів, відіграють вагомую роль в економічному перерозподілі світових капіталів та кредитно-фінансових послуг.

Розглянемо особливості діяльності транснаціональних банків.

- ТНБ можна визначити не тільки як посередника на ринку позикових капіталів, але і як основного учасника, а часто і ініціатора міждержавного руху гігантських фінансових потоків, що акумулюються в різних сегментах світового фінансового ринку і використання ТНБ з метою збільшення прибутку, завоювання нових сфер вкладання капіталу і домінуючих позицій на глобальному фінансовому ринку.

- Будучи монополістами на національному ринку, ТНБ контролюють операції на світовому ринку позикових капіталів, валютні та фінансові зв'язки між державами й економічні процеси у країнах.

-У процесі реалізації своїх міжнародних стратегій ТНБ спираються на мережу закордонних підрозділів, які часто не є філіями, тобто структурними підрозділами материнського банку, а являють собою юридично відокремлені підрозділи, як правило, у формі дочірніх банків, що володіють певною самостійністю у прийнятті рішень.

- ТНБ спираються на ринкове регулювання і систему корпоративного самоконтролю, дистантуючись від держави. І тільки у виняткових випадках, насамперед в умовах фінансової нестабільності та кризових явищ на національних ринках і в глобальній масштабі, ТНБ вдаються до державної підтримки з метою збереження бізнесу і підтримки фінансової стійкості.

- Створення закордонних відділень ТНБ в офшорних зонах з метою мінімізації оподаткування та угод, заборонених законом.

- Входження ТНБ у міжнародні консорціуми, тобто об'єднання банків що представляють різні країни для випуску і розміщення великих позик транснаціональних корпорацій (ТНК), урядів, міждержавних організацій та міжнародних кредитно-фінансових інститутів (МБРР і Європейського Союзу). До числа специфічних напрямків діяльності банківського консорціуму можна віднести організацію міжнародних банківських синдикатів для надання більш великих або більш довгострокових кредитів, ніж готові профінансувати його банки-засновники, розміщення емісій корпоративних цінних паперів

на міжнародних ринках, операції на ринку євровалют, організацію злиттів і поглинань міжнародних компаній. Деякі банківські консорціуми працюють в даний час як міжнародні інвестиційні банки, виконуючи проектне фінансування і надаючи послуги з консультування ТНК.

- Основною клієнтурою ТНБ на міжнародному ринку позикових капіталів є транснаціональні корпорації, іноземні уряди та міжнародні організації. Основна частка банківських позик припадає на позичальників з країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Найбільші з них - корпорації США і Великобританії, що визначило валютну структуру позик: 76% їх обсягу - в доларах США, 9% - в англійських фунтах стерлінгів, 6% - в японській ієні.

ТНБ забезпечують банківськими послугами своїх клієнтів по всьому світу. Виходячи з критерію диференціації банківських продуктів і послуг, структури операцій, можна виділити чотири види міжнародних продуктивних стратегій, які реалізують ТНБ:

1. Універсальна банківська діяльність, коли ТНБ у країні присутності розвиває всі основні напрями фінансового бізнесу;

2. Багатопрофільна банківська діяльність, що передбачає здійснення на зарубіжному ринку тільки декількох видів бізнесу, наприклад, роздрібно- та корпоративного, або корпоративного та інвестиційно-банківського;

3. Спеціалізований банкінг, коли підрозділи ТНБ у приймаючій країні займаються переважно якимось одним видом бізнесу, найчастіше обслуговуванням корпорацій, або інвестиційно-банківськими операціями;

4. Представницька діяльність, що не припускає присутності ТНБ в країні знаходження бізнесу на постійній основі.

Щорічно авторитетне видання „The banker” уже протягом близько 35 років складає рейтинг тисячі найбільших банків світу за різними показниками: величиною активів, капіталу, прибутку і т.д. У 1970 р. вперше було опубліковано список 300 наймогутніших банків світу. Сьогодні до цього списку включено 1000 банків. Лідуюча десятка цього року включає найбільш прибуткових банків дивовижна тим, що очолюють її банки Китаю. У Піднебесній рентабельність банківського бізнесу сьогодні набагато вище, ніж у США і Єврозоні. Китайські банки займають перші місця в рейтингу Топ-1000 банків світу вперше. У таблиці 2 зібрані найбільші банки світу, ранжирування за розміром прибутку до оподаткування [19].

ТОП 10 Найбільших банків світу (станом на 01.04.2013)

№	Банк	Країна	Прибуток до оподаткування	Характеристика банку
1	2	3	4	5
1	Industrial & Commercial Bank of China	Китай	\$43,2 млрд	Найбільший у світі банк за розміром прибутку і по капіталізації. ICBC - найбільша компанія Азіатсько - Тихоокеанського регіону. Основний акціонер - держава, якій належить 70,7 % акцій
2	China Construction Bank	Китай	\$34,8 млрд	Другий за величиною активів і капіталу банк Китаю. Має близько 13 629 філій у Китаї, а також зарубіжні філії Франкфурті, Гонконгу, Йоганнесбурзі, Нью - Йорку, Сеулі, Сінгапурі, Токіо, Мельбурні Сідней, Лондоні.
3	Bank of China	Китай	\$26,76 млрд	Найстаріший банк Китаю був заснований в 1912 році. Контрольний пакет акцій належить уряду Китаю. Банк має представництва в 25 країнах світу
4	JP Morgan Chase	США	\$26,75 млрд	Найбільша і найстаріше фінансова установа не тільки в США, але і в світі. Впливає на всі світові фінансові процеси і є абсолютним світовим лідером за обсягом інвестиційних і комерційних банківських послуг. Клієнтами банку є багато урядів країн світу.
5	Agricultural Bank of China	Китай	\$25,1 млрд.	Сільськогосподарський банк Китаю має відділення не тільки по всій території Піднебесної, а й у Гонконгу та Сінгапурі. Понад 3 мільйонів корпоративних клієнтів і понад 300 тисяч роздрібних.
6	Wells Fargo	США	\$23,3 млрд	Фінансовому бренду Wells Fargo вже більше 150 років. Має більше 6 тисяч відділень, які обслуговують 23 мільйони клієнтів
7	HSBC	Велико британия	\$21,8 млрд	Британський холдинг є найбільшою компанією Європи за капіталізацією . Банк має відділення в 85 країнах світу.
8	Mitsubishi UFJ	Японія	\$17,6 млрд	Найбільший банк Японії володіє 21 % в американському банку Morgan Stanley.
9	Citigroup	США	\$14,7 млрд	Одна з найбільших банківських корпорацій світу обслуговує більше 200 мільйонів клієнтів у 139 країнах.
10	BNP Paribas	Франція	\$12,5 млрд	Європейський лідер в галузі банківських послуг з'явився на світ у 2000 році шляхом злиття роздрібного банку BNP з інвестиційним Paribas

Іноземний капітал відіграє важливу роль у розвитку банківської системи та економіки будь-якої країни. У переважній більшості країн світу іноземні інвестиції є важливим джерелом фінансування економіки. З 1990-х років значно посилюється процес виходу іноземних банків на ринки країн, що розвиваються. У результаті частка іноземних банків у банківських активах країн Латинської Америки, Азії та Центрально-Східної Європи (ЦСЕ) стрімко зростає. Найбільш насиченими іноземним капіталом є банківські системи Словаччини (99,2%), Естонії (98,2%), Литви (92,1%), Чехії (96,4%), Румунії (87,7%) та Болгарії (83,9%). Понад 90% від загального обсягу іноземних інвестицій у банківській системі країн

ЦСЕ походять із західноєвропейських країн (французькі, італійські, німецькі та австрійські банки) [7]

Банківська система України поступово інтегрується у світовий банківський простір, спостерігається значна активізація присутності іноземного капіталу. Так, в Україні кожен четвертий банк – з іноземним капіталом, кожен десятий – зі стовідсотковим іноземним капіталом (таблиця 3). На початок 2013 року іноземний капітал банків в Україні був представлений 26 країнами. Найбільші частки в загальній сумі іноземного капіталу мали Кіпр – 29,1%, Російська Федерація – 23,1%, Австрія – 13,3% та Швеція – 8,3%. [15]

Таблиця 3

Кількість банків України

Показники	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
									І пів-річчя	2 пів-річчя
Кількість банків, включених до Державного реєстру банків (на кінець періоду)	186	193	198	198	197	194	198	176	178	179
у тому числі зареєстровано протягом періоду	5	13	6	7	5	3	4	4	2	1
Кількість банків, які мають банківську ліцензію (на кінець періоду)	165	170	175	184	182	176	176	175	175	176
з них банки за участю іноземного капіталу	23	35	47	53	51	55	53	53	51	51
у тому числі зі 100% іноземним капіталом	9	13	17	17	18	20	22	22	21	21

За даними Національного банку України станом на 1 серпня 2013 року, з 177 працюючих (що мають ліцензію) в Україні, 51 фінустанова - з іноземним капіталом (на 1 січня 2013р. - 53 банки з іноземним капіталом з 176 працюючих), у тому числі 21 - зі 100% іноземним капіталом (на 1 січня 2012р. - 22). У червні 2013 частка іноземного капіталу в банківській системі знизилася з 38,0% до 34,2 %. За 2012 рік частка іноземного капіталу знизилася з 41,9 % до 39,5 %. За 2011 рік така частка зросла з 40,6 % до 41,9 %, за 2010 рік - зросла з 35,8 % до 40,6 %, за 2009 рік - знизилася з 36,7 % до 35,8 %. [14].

Отже, доля іноземного капіталу в банківській системі України значна, але спостерігається загальна тенденція поступового зменшення частки іноземного капіталу в банківській системі України. Вже немає таких великих інвестицій в українські банки, які були в 2006-08 роках. Перш за все, це пов'язано з непривабливим інвестиційним кліматом, викликаним низькою юридичної захищеністю кредиторів. Також зіграло роль посилення регулятивних вимог до капіталів банків у країнах Європи. Всі ці фактори свідчать, що поступове зменшення частки іноземних банків в Україні є об'єктивним процесом.

Присутність іноземного банківського капіталу впливає як на кількісні, так і на якісні показники ринку, на процентні ставки, тарифи банків, на якість надаваних банками послуг, і на їх спектр. Іноземні банки привнесли на український ринок не тільки фінансові ресурси, а й нові банківські технології, високі стандарти обслуговування клієнтів

і кращі приклади систем управління банками, як фінансовими організаціями, особливу юридичну скрупульозність, самі поняття ризик-менеджменту, комплайанса, управління активами та інші, що зробило сьогоднішній банківський сектор дуже конкурентним і більш сильним, ніж всі інші сектори фінансового ринку країни.

Сильними сторонами банків з іноземним капіталом, що відрізняють їх від вітчизняних банків, можна назвати вагому фінансову підтримку потужними материнськими компаніями, прозорий капітал, наявність чіткої стратегії розвитку, сучасні банківські технології, високі стандарти обслуговування, організованість, прозорість діяльності, політична незаангажованість, багатий досвід і відмінну репутацію в міжнародних фінансових колах.

В той же час, серед негативних наслідків проникнення іноземного капіталу в національну банківську систему можна виділити наступне: вивезення капіталу у вигляді прибутку за межі держави; обмеження суверенітету в грошово-кредитній політиці і перспектив реалізації національних економічних пріоритетів; поступове витіснення з окремих сегментів ринку банківських послуг банків з національним капіталом; засилля в топ менеджменті банків іноземних фахівців, які переслідують корпоративні інтереси; вибіркоче обслуговування високоприбуткових корпоративних клієнтів і незначна зацікавленість у роботі з невеликими компаніями.

Висновок. Інтеграція нашої країни у світовий економічний простір та в міжнародні фінансові структури приводить до активного проникнення іноземного капіталу у вітчизняний банківський сектор. Присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України відповідає інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню ресурсної бази соціально-економічного розвитку. Разом з тим, при визначенні доцільності зростання присутності іноземного капіталу у банківській системі країни необхідно керуватися стратегічними пріоритетами держави, практична реалізація яких дасть змогу забезпечити цілісність і стабільність функціонування національної банківської системи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Арсенова Л.А. Транснациональные банки в условиях глобализации мировой экономики: ретроспектива стратегий деятельности и перспективы развития: Монография. – М.: РИОР, 2010. – 108 с.
2. Боднар І. Р. Наслідки фінансової глобалізації для України [Текст] / І. Р. Боднар // Фінанси України. — 2009. — № 8. — С. 68 — 75.
3. Геєц В. М. Иностранный капитал в банковской системе Украины [Электронный ресурс] / В. М. Геєц // Зеркало недели. — 2006. — № 26. — Режим доступа : <http://zn.ua/articles/47223>.
4. Дзюблюк А. Глобализационные процессы и участие иностранного капитала в развитии отечественной банковской системы [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://efaculty.kiev.ua/analytics/bank/5/> - Заглавие с экрана.
5. Зарицька І.А. Особливості функціонування банківського капіталу в глобальному економічному просторі [Текст] / І.А. Зарицька // Актуальні проблеми економіки.-2009.-№2.-С.129-142.
6. Івченко М.С Влияние иностранного капитала в банковской системе Украины на платежный баланс [Текст] / М.С. Івченко // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «Экономика и управление». Том 24 (63). 2011 г. № 2. С. 56-64
7. Ігнатенко М.В. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи України [Текст] / М.В. Ігнатенко // Вісник Української академії банківської справи. – Суми, 2009. – № 2 (27). – С. 88–91.
8. Литвин М.В. Функціонування банківської системи в умовах глобалізації [Текст] / М.В. Литвин // Прометей. – Донецьк : ДЕГ, 2010. – Вип.1 (31). – С. 36–39.
9. Литвин М.В. Концептуальні засади глобалізації як основа формування єдиного банківського простору [Текст] / М.В. Литвин // Фінансова система України : зб. наук. праць. – Острого : Острозька академія, 2010. – Вип. 15. – С. 308–316.
10. Козырев А. В. Роль банков с иностранным капиталом в банковской системе Российской Федерации [Текст] / А. В. Козырев // Молодой ученый. — 2011. — №4. Т.1. — С. 156-158.
11. Набок Р. Влияние иностранного капитала на развитие банковской системы [Электронный ресурс] / Руслан Набок // Финансовый Директор - №6- 2006 - Режим доступа: <http://gaap.ru/articles/48903/> - Заглавие с экрана.
12. Осадчий Є.С. Вплив іноземного капіталу на економічні процеси в Україні [Текст] / Є.С. Осадчий, М.І. Діба. // Фінанси України – Міністерство фінансів України. – №11, 2009 р. С.35 – 46
13. Осадчий Є.С. Інтернаціоналізація банківської системи України [Текст] / Є.С. Осадчий, М.І. Діба // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка право). – №1 (48), 2010 р. с.35 – 41.
14. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
15. Річний звіт Національного банку України за 2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58023 – Назва з екрану.
16. Рейтинг крупнейших банков мира на 2013 год [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://basetop.ru/rejting-krupneyshih-bankov-mira-na-2013-god/> - Назва з екрану.
17. Рейтинг Forbes: 2000 крупнейших компаний мира [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.forbes.ru/stil-zhizni-slideshow/81417-kompanii/slide/7> - Назва з екрану.
18. Шаповал А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України [Текст] / А. Шаповал // Вісник НБУ. — 2008. — № 4. — С. 2–7.
19. The banker Офіційний сайт журналу The banker [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.thebanker.com/>

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.